

Előfizetési árak:

Egész évre	10.— K
Fél évre	5.— K
Negyed évre	2.50 K

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik szerdán és szombaton.

BAJA

Szerkesztőség

és

kiadóhivatal

Vörösmarty Mihály-utca 6. szám.

Telefon-szám 45.

Feloldó szerkesztő és lapfőtudós: Tomcsányi Sándor.

Csendélet a faluban.

Hol a főbíró?

Lárma ellenes rendőrséget szerveznek, fájdom, nem a Bácskában, nem a bajai járásban, hanem messze Amerikában. Pedig jobban el kellene minálnunk a Bácskában, főként a bajai járás német falvaiban; Hisz a gazdag svábok már azt sem tudják, mivel vexálják a békét szerető embereket! Különösen az esti órákban gazdátlan ebek módjára kóborló suhaac csapatok a közbiztonságot teljesen tönkre tették. Alig lehet fegyver nélkül az utcán járni, ha leszáll az est. Védtelen nőket megtámadnak. Szemérmetlen inzultusokat követnek el éltes nők és fejletlen lányok ellen. Békés polgárokat, kik senkinek nem vétene, félholtra bicskáznak. Uri embereket uri pondrók címekkel traktálnak. Lopnak, ahol akarnak. S a rendőrség? Ha nem is ért egyet velük, de sehol nem látható. Még a korcsmai táncok is jóval a zárórán túl a hajnali órákban végződnek. Az éjjeli lárma hétköznapokon 10 óráig, vasárnap egész éjjel zavarja a fáradt polgárság nyugalmát. S ily állapotok mellett ne irigyeljük a boldog amerikaiakat, ahol a polgárság nyugalmát annyira becsülik, hogy még külön rendőrséget is szerveznek a lárma ellen? Pedig nálunk még ez se kellene; Csak a főbíró adja ki szigorú parancsban, hogy a rendőrség az esti rendetlenkedőket csukja be reggelig a vigyázzon arra, hogy e rendelete ne maradjon írott malaszt, mint a legtöbb üdvös rendelet. A községekbe pedig csak más vidékekről vegyen fel a rendőrség szolgálatába, nehogy az atyafiság, sógorság,

komaság irányítsa a rendőrök működését. Tegyen egy katonásan szigorú vezetőt mindenik rendőrség élére, vagy pedig alkalmazzanak csendőrséget. Megszűnik egyszerre minden lárma és hengegés. A tisztos polgárság vagyona biztonságban lesz és éjjeli nyugalma zavartalan. Az erkölcsi mételet terjesztő éjjeli kóborlások, fűcsületek, kiabálások meg fognak szűnni s mi megelőzzük egy lőfővel Amerikát.

* * *

Szóval nemcsak Baján vannak rózsás közbiztonsági viszonyok, hanem a falvakban is. Pedig a faluban de nagy ur a főbíró ur!

A Kigyós szabályozása.

A kigyós patak (szerbül rikica, innen a Rigica község neve), mely Bezdánál folyik a Ferenc-csatornába, felnyulik egészen Pestmegye határáig. Vízét nem csupán a bácsinegyei belvizekből gyűjti össze, hanem nagy vízállás idején, mikor a csanádi zsülpes csatorna a pestmegyei belvizeket nem képes levezetni, ezek is növelik a Kigyós patakot. Bács megyében két ággal kezdődik: az egyik Csávoly, Bokod, Borsódon keresztül jön és Regőce és Katymár között és egyesül a Tataháza, Almás, Madaras és Katymáron át vezető ággal.

Mivel főképp tavasszal a kiöntései meglehetősen területet vízzel borítanak, már évtizedek előtt felmerült ezen ponton szabályozásának terve. — Végre 1908-ban alakult meg a vízszabályozó és lecsapolási társulat, elnökke Lollock Alajost, igazgatóvá Vojnich Mátyást, jegyzőjévé Hiel Józsefet választván meg. A legnagyobb nehézséget a községek érdekeltségének megállapítása okozta. Tataháza, Rém, Borota, Felsőszentiván tiltakoztak a bevonásuk ellen és a miniszterium engedélyével ki is váltak az érdekeltségből. Ez is késleltette a társulat működésének megkezdését. Végre 1913-ban a zombori kultusz-

mérnökség tervei szerint megkezdtek a munkálatokat.

Hogy a községek mennyire vannak ezen szabályozásnál érdekelve, azt a következő adatok bizonyítják. Ármentesítve lesznek egyes községekben a következő területek: Bodrogmonostorszezen 153, Bezdánban 281, Küllődön 60, Béregen 287, Szantován 38, Rasztinán 245, Györgypusztán 129, Regőcén 399, Katymáron 877, Bácsmádarason 170, Madaras pusztán 359, Bácsalmáson 1242, Kumbajan 203, Borsódon 434, összesen 4877 kat. holdnyi terület.

A társulat már a monostorszezi, bezdáni és küllödi határban elkészült a csatornázással és jelenleg a béregi határban dolgoznak. Jóllehet a nagy vízállás miatt az idén a munka lassabban megy, mégis remélhető, hogy 1915-ben be fogják fejezni. A munkálatokat a kulturmérnökség részéről Belicai Endre ellenőrzi, a vállalkozó mérnök Horvátovics Iván.

A községek holdanként 50 koronát fizetnek ármentesítési költség címén, így tehát az egész szabályozás költségei elérik a két és fél millió koronát. A felszabadult földbirtok értéke természetesen tizszeres huszszoros értékben téríti vissza ezen kiadásokat. Az érdekeltség nagyon óhajítja, hogy a szabályozás minél gyorsabban történjék, mert például ezidén a Kigyós vízállása rengeteg károkat okozott. Ez a nagy vízállás, sajnos, megnehezíti a munkálatokat, de értesüléstünk szerint 1915-ben befejezhetni remélik és ezzel ismét több ezer hold jó minőségű földdel gyarapszik Bácsmege mezőgazdasága.

Kath. körből — kortestánya?

Felfordulás az „Igazmondó” miatt.

Szabadkáról küldték be nekünk az alábbi cikket, melyet kommentár nélkül leadunk.

Szabadkán, a belvárosban van egy kath. kör, amely eddig az öreg, tanynaviselt bűnyóknak csendes pipázó és köpködő helyiségül szolgált, évente egy-egy bicskázással tarkított nagy prélót tartott, máskülönben se nem osztott, se nem szorozt.

Ebben a csendes helyiségben vasárnap délután eleven mozgolódás, élies szócsaták voltak. Az öreg falak

majdnem megborzadtak a szokatlan jelenségtől. Az történt, hogy egy kétesértékű ajándék miatt a tagok két pártra szakadtak.

Vojnits Sándor báró, Szabadka képviselője ugyanis ingyen megküldte a Körnek az „Igazmondót.” Egyik előző választmányi ülésén a választmány Jandek Mátyás indítványára az ajándékot kitessékelte a körből. A kitessékelést Vojnits Dezső prépostplébános is megszavazta.

A dolog, ugyilátszik, nem tetszett a nagylelkű Vojnits S. bárónak és ezért most vasárnapra újból vál. ülést hozott össze a prépost atyjá, Vojnits Máté elnök. A vál. üléssel — állítólag — azért kellett úgy sietni, mert Jandek Mátyás most nem lehetett jelen.

A vál. ülésen után fölkel a prépost és irtózatossá meaculpázások között kijelentette, hogy ő az előző vál. ülésen se nem látott, se nem hallott, nem is tudta, milyen újságról van szó.

Most azonban már tudja, hogy a Sándor bácsi újságának nyitott ajtót. O vetkem, én nagy vetkem! Indítványozza tehát, hogy az előbbi határozatot szívják vissza, ő is szívet egyet ötért és gondolja meg minden teremtett lény, hogy ajándék lónak nem illik a fogát nézni és, hogy ezt Sándor bácsi küldte.

Hátha kötelet küld, — elégedetlenkedett egy bunyevác — azt is el kell fogadni?

Dr. Veréb Gyula indítványozta, hogy határozatot Jandek Mátyás visszatértege ne hozzanak. Jandek majd megfelel indítványáért. Pertics Mihály fiatal, értelmes gazda szintén a halasztás mellett szolt és kijelentette, hogy e kérdés feltevésénél a politikát akarják a körbe csusztatni. Ez pedig nem helyénvaló dolog.

Az ülés vége az lett, hogy az előbb hozott kitessékelő határozatot mégis visszavonták.

Szóval: ha az emberek néha következetlenek, akkor rendesen nevetésgesek is. A nevetésgesség pedig öl!

Gyászintenzitetelek. Ferenc Ferdinánd trónörökös és neje lelklüdvéért hétfőn délelőtt 8 órakor nagy requiem volt a Szt. Ferencrendiek templomában. A felekezeti templomokban vasárnap délelőtt és délután voltak a gyászszertartások. A hatóság, katonaság, a testületek mindenütt képviseltették magukat.

Városi közgyűlés.

Uj bizottsági tagok.

A közigazgatási bizottságban megüresedett két tagsági helyre megválasztottak titkos szavazással:

dr. MAKRAY LÁSZLÓ
és REICH VILMOS.

Tehát 2 munkapárti sikerült behozni, ami csak a függ. párt szethuzása folytán sikerülhetett. Hogy a főispán miért exponálta magát annyira egy szabadkőmives érdekében, mert ő ajánlotta, azt sem kell bővebben magyaráznunk.

A közgyűlés a tanács javaslatára Toth Zsigmond és Stekler Sandor izr. polg. tanítókat a városi polg. fiúiskolához átvette.

Az áll. leánypolgári iskola ügye került most szönyegre. Erről legközelebbi számunkban.

Lapunk zartakor történt az áll. leánypolgári fölött a szavazás, Tanács javaslata 49 kontra 12 szoval keresztüli ment, tehát az állami megbukott.

Hirek.

Személyi hír. Dr. Purgly Sándor főispán hétfőn délután Bajára érkezett.

Közig. ülés. A közigazgatási bizottság ma délelőtt fél 11-kor ülést tartott, amelyen a szakreferensek, Fodor pénzügyigazgató, Pethő tanfelügyelő, Sztankovics mérnök, Zombory Dezső ügyész stb. előterjesztéseket, jelentéseiket megtekinték. Az ülésnek 11 után hamarosan is vége volt.

Halálozás. Hoffmann Károly dr. kalocsai kanonok, vasárnap délután, hosszas betegeskedés után meghalt. A megboldogult jó ideig működött a kalocsai teológiai lyceumon mint tanár, majd Kulán mint plébános, ahonnan tizenkét éve került Kaio-csára, mint annak kanonok-plébánosa. Később bácsi c. prépost és liceumi prodektor lett. A közszereletnek örömdől prépost halálát általános részvétellel fogadták megvezerte.

Bírálnak szabadsága. A bajai járásbírósanon a bírák és telegkönyvvezetők ilyen sorrendben veszik ki nyári szabadságukat: Major K. jul. 3—aug. 13, Fülöp Gy. jul. 6—aug. 16, dr. Kósa K. jun. 15—jul. 2 és aug. 14—szept. 6, dr. Rác K. aug. 1—aug. 14 és szept. 1—szept. 28, Romátka J. jul. 6—aug. 1, Fodor Á. jul. 15—aug. 16 és szept. 28—okt. 6, Varga J. aug. 3—aug. 30, Nozdroviczky A. szept. 3—szept. 30, Frank M. jul. 6—aug. 2, Perényi J. szept. 3—szept. 30, Trapl I. okt. 1—okt. 28, Miskolczi G. jun. 17—jun. 27 és aug. 18—aug. 31, Pollák S. jul. 13—aug. 9.

Hivatalbepés. Zsámbokrethy Dezső postafőnök hétfőn reggel hivatalba lépett. Az átvételre ideérkezett dr. Kovács N. tanácsos Temesvárról. Hétfő este az új postafőnök tiszteletére a Nemzeti szállodában bankett volt, melyen egy a bajai postáról, mint Zomborból egy 5 tagból álló küldöttség is résztvett.

Tarzius. A bajai oltáregyesület f. hó 12-én, vasárnap délután 5 órakor az ipartestületi termében, jótékonykélu

műkedvelői előadást rendez. A szindarab, amelynek címe „Tarzius”, az öskeresztények puritán, példás életét tárja fel vonzó képekben. Olvasóink figyelmébe ajánljuk a sok lelki élvezetet nyújtó előadást.

lakolatársak találkozója. Öt éves találkozásuk volt vasárnap a 1909-ben végzett tanítóknak. Délelőtt 10 órakor egybegyűltek a tanítóképző zenetermében, ahonnan együtt indultak az intézet igazgatójának és tanárainak üdvözlésére. Szemző Antal tanító üdvözölte Bellosits Bálint t.-képzői igazgatót és Jós István egykori osztályfőnököt. Mindketten megleghangu válaszukban kimelték, hogy az ily arányú összejövetelek kedvükre vannak, s buzdították volt tanítványaik, hogy továbbra is lelkiismeretesen végezzék kulturmissziójukat Scherer Sandor tanítóképző intézeti szakfelügyelőt táviratilag üdvözölték. Este Preimajer vendéglőjében közös vacsorán vettek részt, melyen Jós, Wohlmuth, Eber és Barscai volt tanáraik is részt vettek.

Lelkigyakorlatok. A helybeli apacazáróban július 8—16-ig lelkiagyakorlatok lesznek az apácák részére. A lelkiagyakorlatok vezetője Roznovszky János a kalocsai jeuzsita főgimnázium tanára. A jeuzsita páter bajai tartózkodása alatt a ciszt. rendház vendége lesz. A lelkiagyakorlaton résztvesz 13 helybeli és 23 vidéki apacánővér.

Panasz a színház ellen.

Több helyről figyelmeztettek, hogy tegyük már szöva lapunkban a színházi vezetőknél azt az érthetelen, általános megbotránkoztatást keltett eljárását, hogy hetről-hetere, néha egy héten többször is frivol, arcipórtó szerzeményekkel traktálja publikumát. Nem akartunk eddig nyilvánosan szót emelni, mert tudtuk, hogy ezzel is csak reklámot csapnánk a léhaságot kedvelők között a színháznak, no meg arra is számíthatunk, hogy az illetékesek maguk is megszokják egyszer a prúdiát. Azonban családunk. Egyre-másra jönnek a Villámhárító, Telefon és más szemeszendet nuditások.

A direktió, ugylászik, azt is tudja, hogy most nincsen Szabadkán. Ott a városi közgyűlésen pörkölték a körmérc, mert ott is megpóbaokozott parször vígszínházi stílikkel. Itt Baján azonban nincsen szünigyi bizottság, amelyek „ne tovább”-ot mondana a direktiónak.

Mikor annakidején a bérők listáját láttuk, meghökkenve tapasztalhattuk, hogy Bajának urí családjaik közül alig páran vannak a bérők között. Most már értjük a dolgot. Jól is tessék, ha távol tartják magukat az olyan színházról, amelyikben erkölcsi jobbjérzésük esetleg hétről-hetere inzultusnak volna kitéve.

Figyelmeztető sorainkat ajánljuk az illetékesek figyelmébe.

Gyilkosság Monostorszegen.

Kollár István monostorszegi napszamos édesatyját, Kollár Antal 58 éves napszamos agyonlőtte.

Az öreg Kollár folyton részegeskedett és ilyen állapotban egész családját leüléssel fenyegette. Hétfőn délután is részegen vetődött haza, Mindjárt elverte a feleséget, aztán a fia feleségén akarta folytatni. Az asszonyok végül is a szomszédba menekültek, mert az öreg dologkeverő kezében a balt is megvillogott.

Mjkor a fia a munkáról hazajött, kérdőre vonta apját, de ez nekiment a baltával. Az életveszélyben levő fiu leölte apját. Az áldozatot felboncolás után eltemették, a fiut pedig a zombori ügyészség fogházába vitték.

SPORT.

FUTBALL.

Szegedi MTE.—BSE. 1:1 (1:0)
Bíró: Farkas.

Vasárnap látta vendégül a BSE, a Szegedi MTK. csapatát. A szegedi csapat mindenben igazolta a hozzá írtott reményeket és céltudatos játékával sikerült is a közönség tetszését megnyernie. A BSE. három tartalékkal állott ki (a tartalékok Marosi Gedra és Báldi helyén), de ahogy senki tudták pótolni a kipróbált új embereket. Egyedül Grosz volt használható a centerhalf szerepében. Szép dolgokat produkált még Patzauer, míg a szegedi csapatban főként a centercsatárt játszó Tóth volt igen jó.

Baja kezd, s már az első percben eredménytelen kornt ér el. Változatos mezőnyjáték után a 22. percben tartalékhatvédünk hibájából a szegedi balszélő helyezett labdájá hálót ér. Félidő végéig Szeged egyre támad, de a jó formában levő Patzauer megakadályozza őket a további gólok elérésében.

A második félidőben Baja a többet támadó fél, s a 13, 19, 22, 23. percben egymásután öt kornt érnek el, sajnos, egyet se tudunk értékesíteni. Végre a 34. percben Banovics szélső lefut s szép beadását Abonyi center védhetetlenül a kapuba küldi. A mérkőzés végéig izgalmas, változatos a játék, melynek folyamán Baja van többet frontban.

Mégis elmondhatjuk, hogy a Szegedi MTK. jobb technikával és különösen a mezőnyben több kombinációval, a BSE. pedig a legmesszebbmenő lelkesedéssel játszott a végig a mérkőzés.

Három órakor előmérkőzés volt a BSE. „Törökvs” és „Ifjusági” csapatai között, melyből az utóbbi került ki győztesen 6:0 (2:0) arányban verve ellenfelét. Az ifjusági csapatban főként Szilágyi, a törökvsben pedig Novák kapus játszott igen jól. Bíró Kovács volt.

Az „MLSz.” bírák bizottsága június hó 22-án tartott ülésén Nagy István sz. bírót I. foku szövetségi bírónak minősítette.

A Bárány ügye.

A tanács azt a javaslatot teszi, hogy a minisztérium vegye át a „Bárány” első részét, a kántoriakat, Grünhut-házat 55 koronáért, a hátsó részt pedig addóhivatal céljaira 35 koronáért. Névszerinti szavazással elhatározta a közgyűlés, hogy 514 négyeszőgöl területet följájni a minisztériumnak postaépület céljaira. A tanács javaslata tehát elfogadott.

A 20.000 K államsegély felhasználása.

Dr. Molnár Mihály főkapitány előterjeszté ezután a javaslatot a 20000 államsegély felhasználása iránt. Javaslata ez:

1) Szerveztessék 3 közrendőri, két hivataliszolgai, egy díjnos állás. Szeretnénk be Frömmner-pisztolyok, állítások fel a vasuti állomásnál a rendőrök számára egy őrszoba.

Dr. Molnár Mihály előterjesztéséhez elsőnek Monostori Gyula ügyvéd szövalt és felszólalásának egész ódiómát az egyik detektiv ellen irányította. Solti még nincsen véglegesítve, azért nagyon lehetséges, hogy véglegesítés helyett annakidején elbocsájtják, mert Monostornak még Erdélyi Gyula is kontrázott. Kelemen József ellene van a szövali állások szaporításának, hanem inkább bejelentő hivatalt kíván. Dr. Molnár főkapitánynak erre adott választát a közgyűlés elfogadta.

UJDONSÁG!

Vidor-féle

UJDONSÁG!

„BUDAGYÖNGYE“

... méztápszer-különlegesség. ...

Továbbá finom akác és tisztesfü méz

Kilója I K 40 fillér.

Kapható

Szukopa Józsefnél,

Budapesti-út 57. szám alatt.

Megrendelésre házhoz is szállítom.

Kiadó egy bolthelyiség

az Arany János-utca és Rövid-utca sarkán, a Reiter-féle üzlet mellett, valamint

egy 3 szobás utcai lakás

Bethlen Gábor-utca 2. szám alatt. Bővebbet a BAJA kiadóhivatalában.

Papir- és írószer-kereskedés

■ KÖNYVNYOMDA ■

KAZAL JÓZSEF - BAJA

Telefon 45 **Vörösmarty Mihály-utca 6** Telefon 45

Könyvnyomdai munkák készítése a legizlésebb kivitelben. Ügyvédi és községi nyomtatványraktár

Felvétetik egy fiu

tanulóul

Kazal József könyvnyomdájában.

Hazai Általános Biztosító Részvény-Társaság.

A társaság elvállal biztosításokat

tűz- és jégkárak ellen (a villámcsapás által okozott tűzkárokat is megtéríti). A biztosítás egyéb ágazataiban is a közönség rendelkezésére áll. Díjtétel-olcsók és előnyösek, kárait gyorsan és méltányosan rendezi, ügyfeleinek érdekeit minden tekintetben megőrzi.

Költvénykiállító főügynökség: B A J A.

(Városi bérház.)